

БЕЛАРУСКАЯ КРЫНІЦА | BIEŁARUSKAJA KRYNICA

Palityčnaja, hramadzkaja i literaturnaja hazeta.

Adres Redakcyi i Administracyi:
WILNIA, ZAWALNAJA 1-1 (Wilno, Zawalna 1-1).
Redakcyja adčyniena ad 9 ran. da 4 hadz. wieč.

HAZETA WYCHODZIĆ RAZ U TYDZIEŃ.

„Biel. KRYNICA“ kaštuje na hod—4 zał., na paŭhoda — 2 zał., na 3 miesiacy—1 zał. Zahranicu ŭdwaaja daraže.
Ceny abwiestak pawodle ŭmowy.

Палітыка апошніх дзён і Беларусы.

Калі закранаем гэтую справу, дык пэўне-ж маем на ўвазе палітыку міжнародную, а спысьлей кажучы — маем на ўвазе палітыку, якая бліжэйшае ці далейшае мае значэнне для беларусаў. І як гэта ня дзіўна, але, калі хочам гаварыць аб тэй міжнароднай палітыцы, якая ў сваіх наступствах адбіваецца і на лёсе беларускага народу, мусім пачаць з Далёкага Усходу, а фактычна з Японіі.

Японія так разраслася і развілася, што цесна ей стала жыць на яе радзімых астравах. Самазахаваўчае прыроднае імкненне дыхнуе японскаму 70-ці мільённаму народу пасовацца на Запад, у кірунку непрайдзімых прастораў Сібіры.

Японія так і робіць. Сьпярае яна дабіцца большай тэрыторыі сабе імкнулася дарогай спакойнай, дыплёматычнай, супрацоўнічаючы з Эўропай у Лізе Народаў. Калі-ж гэткае дарога не вяла да мэты, Японія выступіла з Лігі Народаў, пакінула надзею на дыплёматію і выразна зор'ентавалася на сілу збройную. У выніку гэткай японскай палітыкі ўся, належачая раней да Кітая, вялікая Манджурія (939,300 кв. км, 12,740.000 насельніцтва) пад відам самастойнай дзяржавы апынулася ў поўным распараджэнні японцаў.

Як на пачатак дык і досыць. А далейшыя пляны японцаў гэтка: адапхнуць цалком СССР з Далёкага Усходу і ад портаў Вялікага Акеяну, — забіраючы пабярэжжа яго з портам Владівастокам, — захаваць пад сваю «апеку» — нібы незалежную, а фактычна залежную ад СССР і часткова ад Кітая, — вялізарную (3.360,000 кв. км.) Манголію, грозбай і прозьбай дагаварыцца з Кітаем (4.044,800 кв. км, 302,110,000 галоў насельніцтва) і ў імя ідэалу: Азія для Азіятаў, супольнымі сіламі даць рашучы адпор Эўропе і Амэрыцы, якія ўсыяж такім ці іншым чынам карыстаюць з багаццяў Далёкага Усходу, а ў першую чаргу — расправіцца з СССР, адсоўваючы яе аж за Байкал, а як добра пойдзе — дык аж за Урал.

Пэўне-ж, гэта покульшто толькі звычайныя гутаркі, далёкія пляны. Але справы гэтыя ня ёсць глуштвам Калі-б азіяцкія народы дайшлі да сьведамасці адзінства расы, а правусім адзінства інтарэсаў, — а рух гэты там пад зручным кіраўніцтвам Японіі разьвіваецца сапраўды, — дык-бы тады жоў-

тыя паказалі-б белым, што яны ўмеюць.

У кожным выпадку — не тады сабак карміць, як на паліванне іспі. Гэтага правіла трымаюцца і Саветы, загражаныя жоўтымі ў першую чаргу. Яны баяцца Японіі і дзеля гэтага на зламаны лоб збройца, а што да нерасейскіх народаў, у іх ліку і да беларусаў, вядуць палітыку, якую і пар веў: палітыку душэння іх народнага і соцыяльнага жыцця, аб'яднавання іх сілай з Расеяй, тварэння вялікай і магутнай, «едной і неаддзяльнай» Расеі. Усякія соцыяльныя ідэалы, справа дабрабыту сялян і работнікаў яшчэ больш там пагоршыліся, бо чырвоная дзяржава на тужвае ўсе свае сілы, каб не дапусьціць да развалу СССР праз аддзяленьне ад яе цэлага раду не расейскіх народаў, якія сяньня імкнуцца да сваёй самабытнасці. як беларусы, украінцы, грузіны і інш.

Цікава, што гэтую палітыку маскоўскіх чырвоных імперыялістаў паддзяержваюць і даўнейшыя маскоўскія імперыялісты чорныя. Так напр. галава «паступовай» заборчай прадваеннай маскоўскай палітыкі П. Мілюкоў, прабываючы на эміграцыі ў Парыжы, апошнім часам вядзе заўзятую агітацыю сярод расейскай эміграцыі падтрымаць бальшавіцкую сучасную заграйнічную палітыку, бо інакш наступіць падзел Расеі.

Страх СССР японскай палітыкі давеў урэшце да таго, што бальшавікі пакінулі сны аб усесяветнай рэвалюцыі і пападпісвалі з многімі буржуазнымі дзяржавамі мірныя дагаворы. Гэты дагавор між іншымі падпісаны між СССР і Польшчай. Апошнія ж адведзіны польскага міністра заграйнічных спраў бальшавіцкіх валадароў у Маскве і чулыя прамовы на банкетах ня толькі за ўзаемную дружбу між Польшчай і СССР, але і за памысласць «малжонкаў» міністра Бэка і камісара Літвінава, вымоўна гавораць, што дружба гэта сяньня дужа пажадана як для адной, так і для другой стараны.

Маскоўскую старану гоніць да дружбы з Польшчай прадусім тая-ж японская палітыка, а польскую да дружбы з Масквой падганяе — сучасная палітыка нямецкая. Гэтая польска-расейская дружба ў выніках сваіх так-жа ад'ёмна адбіваецца на лёсах беларускага народу. Палітыка гэта што да нас разьвязвае рукі, як Маскве, так і

З дзейнасьці Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры.

Жодзішкі Вялейскага пав. Дня 4.11.34 г. адбылося агульна-сяброўскае сабраньне Жодзішнага Гуртка Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры з такім парадкам дня:

1. Выбары старшыні сабранья.
2. Адчытаньне пратаколу апошняга сабранья.
3. Справаздача з дзейнасьці гуртка за 1933 год.
4. Перавыбары Ураду Гуртка.
5. Плян працы на будучыню.
6. Вольныя прапазыцыі.

1. Сабраньне адбылося ў прысутнасьці 16 сяброў, якое адчыніў старшыня Ураду Гуртка гр. Янка Чартовіч, які па адчытаньні парадку дня запрапанаваў выбраць Старшыню сабранья, падаючы як кандыдата гр. Андрэя Цікоту, на што сабраньне аднагалосна згадзілася. Старшыня сабранья, абняўшы кіраўніцтва, паклікаў на сакрэтара гр. Эдварда Цікоту і прыступіў да далейшых пунктаў парадку дня.

2. Пратакол агульна-сяброўскага сабранья з 1933 г. адчытаў сакрэтэр Ураду Гуртка, гр. Г. Савіцкі, які сабраньне прыняло да ведама.

3. Справаздачу з дзейнасьці Гуртка за мінулы год здаў ад імя Ураду Гуртка сакрэтэр Ураду, гр. Г. Савіцкі, з чаго сабраньне даведалася, што Урад адбыў у працягу году 6 паседжаньняў Ураду, зладзіў 5 прадстаўленьняў і адну лекцыю на тэму аб коопэрацыі. Каса Гуртка мае гатоўкі 55 зл. 40 гр., сяброў налічваецца 47 асоб. Пры гэтым Урад адзначыў, што сябры, за выняткам некалькіх, не ўнясьлі яшчэ сяброўскіх складак, з чаго паўстаў дэфіцыт за мінулы год, і падаў да ведама, што з прычыны цяжкага матэрыяльнага палажэньня сяброў касе залеглую складку з мінулага году, заклікаючы адначасна, каб складку за бягучы год унясьлі абавязкова.

4. У Урад Гуртка на бягучы год выбраны наступныя сябры:

- 1) Старшыня — Янка Чартовіч,
 - 2) Скарбнік — Антон Бабок,
 - 3) Сакрэтэр — Міхась Рыдзель.
- У заступнікі 1) Гіпаліт Савіцкі, 2) Міхась Галаяк.

5. Укладаючы плян працы на будучыню, пастаюлена перадусім: 1) Дамагацца адчынення роднай школы, 2) Упарадкаваць бібліятэку,

а іменна: спагнаць выдадзеныя да чытаньня кніжкі і прывясці іх у належны парадак і дакупіць у меры магчымасьці новых; кіраўніком бібліятэкі вызначыць Міхася Мароза, 3) Ладзіць як найбольш прадстаўленьняў і лекцыяў.

6. З прычыны цяжкага матэрыяльнага палажэньня на вёсцы пастаюлена абнізіць сяброўскую складку на 50 грашэй.

На гэтым сабраньне закончана.

Мур. Ашмянска, Ашмянскага пав. 3. Справаздачы, якую прыслаў Гурток з Мур. Ашмянкі, відаць, што Гурток змагаецца з вельмі цяжкімі абставінамі. Адбыліся два паседжаньні Ураду Гуртка у справе лекцыяў. Пасылалі ў староства па ведамленьні на лекцыі, але на першую лекцыю не атрымалі на час паведамленьня ад староства, дык баяліся ладзіць лекцыі, каб ня прышла часам забарона (калі забароны няма, значыць лекцыю ладзіць можна — Рэд.), а за другім разам прышло паведамленьне і лекцыя адбылася на тэму: „Франціш Багушэвіч і яго творчасць“, лектар — гр. Я. Ярмалковіч з в. Юшкі.

Слова друкаванае пашыраецца, таксама чытаньне газет і кніжак, але толькі пасярод старэйшых, бо моладзь гэтым ня цікавіцца, а толькі любіць танцы і гульні. На нашы спектаклі староства не давала дазволу, аб чым Гурток нярада пісаў у Цэнтралі і пасылаў у рэдакцыі газет. Нясьведамую моладзь ксяндзы і вучыцалі цягнуць да сябе, што няздзелі робячы дармовыя спектаклі і вечарыны. У справаздачым годзе Гурток пацярпеў вялікую страту: памёр дзейны сябра В. Чапінскі, а другі дзейны сябра, Пашкевіч, выехаў на навуку ў земляробскую школу. Пры нястачы адпаведных сіл, Гурток ня мог разьвіць жывейшай актыўнасьці, але кажа Гурток — „робім што можам.“ Уканды Гурток просіць прыслаць кагоколісь з Цэнтру, каб памагчы ў працы.

ГРАМАДЗЯНЕ! Усе на ніву культуры! Гдзе няма, — арганізуйце гурткі Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры а ідзе ўжо заложаныя ўзмоцніце ў іх працу!

Варшаве. Палітыка гэта, як белым, так і чырвоным паном нашым, дыхнуе ўважаць, што беларускага народу, які мае самастойніцкія імкненьні, сусім няма і быць не павінна.

І сапраўды, вынікі польска-маскоўскай дружнай палітыкі мы беларусы ад некаторага часу адчуваем выразна.

Далёкія мы аднак ад таго, каб справу гэту разважаць для беларускага народу занадта трагічна. Благія варункі разьвіцця для якога народу часам больш яму выходзяць на дабро, як добра. Прыпамінаецца нам гэткае гістарычнае здарэньне. Нядаўна памёршы прэзыдэнт Каталёніі — палкоўнік Масія — рабіў сабе вайсковую кар'еру ў гішпанскім

войску і сусім ня думаў аб лёсе свайго роднага каталёнскага народу. І толькі скрайны ўдзіск гэтага народу, дзікой прайвай якога — між іншым быў пагром гішпанскімі афіцэрамі каталёнскіх рэдакцыяў, апамятаваў Масія і паставіў яго на ногі. Масія стаў на чале каталёнскага вызвольнага руху і давеў сваю Каталёнію бадай да поўнай незалежнасьці.

Вось жа вялікая міжнародная палітыка, якая сваім цяжарам гняпе беларускі народ, у апошнім выніку павінна гэтаму народу выйсьці толькі на дабро. Аб гэтым нас вуча і гісторыя і псыхолёгія, як адзінак, так і народаў.

Niedakončanaje ŭświatkawaŭnie dnia litoŭskaj niezaleŭnaści.

Światkawaŭnie pačatkudnia 16. II, u jakim minula 16 hadoŭ litoŭskaj niezaleŭnaści, prajšo ŭračysta i normalna. Zdawalaśia, što i koniec menaha dnia projdzie nia horš ad pačatku i pawodle zahadzia apracawanaj prahramy. Časopis naša, jakaja wychodziła ŭ świet wiečaram taho samaha dnia, achwotna skarystała z paśpiešnych wiestak ab akademii našaha infarmatara, jak pašla akazałaśia, apiortych tolki na prahramie.

Wiečaram taho ŭ 16. II na akademiju ŭ zali Lit. Himn. im. Witaŭta Wialikaha ŭ Wilni sabrałaśia mnoha narodu. Aprača litoŭcaŭ niamala było biełarusau, studentau ukraincaŭ i nawat žmienia palakoŭ.

Na akademii Staršynia Lit. Tymč. K-tu hr. K. Stašys skazaŭ nastupnuju pramowu: „Sabrałaśia my tut hramadna ŭświatkawać najwialikšaŭ litoŭskaje ŭświata. Słaŭnia ŭświata swabody litoŭskaha narodu.“

Jašče nia tak daŭno, bo 16 hadoŭ tamu, nad Litwoj panawala doŭhawiečnaja noč. Inšyja narody nia ličyliśia z Litwoj, a niekatoryja z ich byli nawat zabuŭšysia, što jość na ŭświecie jašče adna ich siastryca — litoŭski narod. Ale woś 16 hadoŭ tamu, u hetaj samaj staroj stalicy Giedymina, było skazana mahutnaje slowa swabody narodu. Doŭhawiečnaja noč sčezła i pakazałaśia Litwie soniejka swabody.

Litwa paŭstała, bo jana i padčas panawaŭnia nad jej ciemry žadaŭnia swabody nie wyrakałaśia. Litoŭskija matki pry kałaŭrotach z pakaleŭnia ŭ pakaleŭnie pieradawali darohuju pamiać prodkau, ich mowu i pieśni, ich wialikuju luboŭ bačkaŭščyny i pryklady samaachwiarnaści...

Swaboda Litwy radziłaśia, rasła i daśpiawała ŭ saročoh najlepšych dzieciej jaje, a pašla była kupiena ich trudom, ciarpieŭniaŭ i śmierciaŭ. Swaboda Litwy — heta plod doŭhich hadoŭ baračby narodu. Slozy i kroŭ jaho ščodra byli praliwany, aŭ pokul siła ŭcišku była złamana i worahi z rodnaŭa Kraju byli wyhnany...

Praz hetaja 16 hadoŭ niezaleŭnaha žyćcia litoŭski narod bołš daślahnuŭ i wyšej padniaŭsia, čymśia za doŭhija wiaki niawoli U hetym-ža

i ŭsia sutnaść niezaleŭnaści, dziela-ŭ hetaha tak jaje i ceniać narody i tak jaje pažadajuć.

Jašče śmat litoŭcaŭ astałośia za ścianoj budynku swabody, mnohim los horka jašče ŭśmiechajecca, usie my adnak supolnym sercam ciešymśia z narodnych zdabytkau i ŭ ich značodzim aporu dla našaha ducha ŭ baračbie za našy prawy i za lepšy byt...

Naŭal, stoleta radaść usiaho litoŭskaha narodu dla litoŭcaŭ Wilenščyny akazałaśia narušanaj sumam i žalem. Na pradadni narodnaha ŭświata siarod miascowaŭna litoŭskaha hramadzianstwa zapanawala takaje abureŭnie, jakaje Wilenskamu Tymč. Lit. K-tu nie daje mahčymaści rabić jakikakolečy ŭračystaści, choć takija i byli pradbačany. Dziela hetaha dalejšaŭ ŭświatkawaŭnie nie adbudziecca. Pawaŭnaŭ heta sabraŭnie začyniaju i prašu ŭsiech spakojna razyščisja damoŭ.

Publika, prapiajaŭšy lit. narodny hymn, nieachwotna pačala raschodzicca.

Uračystaja akademija nie adbyłaśia na znak pratestu prociŭ mnohich rewizijaŭ i aryštaŭ, jakich apošnim časam dakanała palicyja siarod litoŭcaŭ ŭ Wilni i na prawincy.

M. K.

БЕЛАРУСКАЯ ХРОНІКА.

Конфэрэнцыя сяброŭ Беларускага Вучыцельскага Саюзу ў Наваградку. Дня 3 г. м. адбылася нарада ў Наваградку мейсцовых беларускіх вучыцеляў з удзелам дэлегатаў вучыцеляў Віленскай Бел Філіі Дзярж. Гімназіі ім. Ю. Славацкага — грам. В. Грышкевіча і М. Ільшэвіча. На гэтай нарадзе між іншым пастыноўлена ўступіць у Беларускай Прафэсыянальнай Вучыцельскай Саюз у Вільні.

Даведваемся, што Наваградзія вучыцеля, якія дасюль ня былі сябрамі Бел. Праф. Вуч. Саюзу ў Вільні, цяпер у гэты Саюз увайшлі, творчы ў Саюз пэўныя зьмены.

Зьмены ў Прэзыдыуме Беларускага Прафэсыянальнага Вучыцельскага Саюзу ў Вільні. Адначасна з уваходам у Бел. Праф. Вуч.

Z biełaruskaj katalickaj niwy.

a. A. Cikota ŭ Wilni. 24—25. I. Jenerał a. a. Maryjanaŭ a. A. Cikota pa darozie z Rymu ŭ Druju haściu u Wilni. Z Druj pajechaŭ na wizytacyju marylanskich kłaštaraŭ: u Łatwiju i Litwu, u Anhliju i ŭ Ameryku, dzie zabawicca niekalki miesiacau.

U bałšawickaj niawoli na Sałoŭkach znachodzicca dwa ksiandzy biełarusy: P. Chomič i M. Piatkiewič. P. Chomič ad ździekaŭ dastaŭ pamiaśaŭnia rozumu.

Audyjencyja ŭ Papieža. Watykanskaja časopis „Osservatore Romano“ danosić, što Jenerał Maryjanaŭ a. A. Cikota, prad swaim wyjezdam z Rymu, byŭ pryŭiaty Papieżam na prywatnaj audyjencyi.

Świačeŭni. Padčas Kalad pawodle staroha stylu biskup dr. M. Čarniecki paświściŭ u Dubnie na dyjakaŭnaŭ Žmitra Filipowiča i Jana Hermaciuka, haduncoŭ Papieskaj Uśchodniaj (uniackaj) Seminarij. Abodwa nowyja dyjakany — biełarusy.

Z uspaminaŭ ab św. p. Ks. Fr. Hrynkiewiču. U čeś niadaŭna pamioršaha Ks. Fr. Hrynkiewiča ŭ Horadni maje wyjści kniŭka. Woś ŭa henuju kniŭku prysłaŭ ab niaboščyku swaje ŭspaminy biskup M. Rejniš, blizki seminarijny i akademicki jaho tawaryš. Z uspaminaŭ henych widać,

što Ks. Fr. Hr., budučy studentam Akademii ŭ Pieciarburzie, byŭ užo ŭświadamym biełarusam i ŭ 1905 h. na adnym studenskim sabraŭni čytaŭ lekcyju ab biełaruskaj sprawie.

Pryjezd u kraj a. F. Abrantowiča. Dawiedwajemśia, što a. archimandryt F. Abrantowič u palowie sakawika siol. h. z Charbinu wyjażdžaŭ ŭ Europu. Adwiedaje tak-ŭa Wilniu i Druju.

Chwaroba J. Bylina. Dawiedwajemśia, što apošnim časam pawaŭna zaniamah wiedamy biełaruskaj bajkapiśmieŭnik Janka Bylina (Ks. J. Siemaškiewič) i znachodzicca ciapier na lekach u Zakapanym. J. Bylina chwaraŭe na hrudzi.

Kaścielny chor raŭziwajecca. Ad niekatoraha času, jak wledajem, u kaściele św. Mikałaja ŭ Wilni na naŭbeŭstwach dla biełarusau pad kiraŭnictwam hram. A. Stepowiča piaŭe biełaruskaj chor. Woś-ŭa z pryjemnaściaj treba adznačyć, što chor hetaj robić widawočnyja postupy.

Parafijalnaja statystyka. Wil. Arcybiskup zahadaŭ dziekanam zrabić statystyku parafijan swaich dziekanataŭ. U henaj statystyce jość rubryka i dla biełarusau. Nedta mahčyma, što henaja rubryka budzie zapoŭniena blaz wiedama samych ludziej i tady trudnaja rada, ale kali-b probačy pytaŭsia ludziej, dyk niachaj-ŭa biełarusy kataliki zabuducca ab „polskaj wiery“, a pišacca biełarusami katalikami.

(„Čbr. Dumka“ Nr. 2. 1934 h.)

U zali Biełaruskaha Instytutu Hasp. i Kultury, Wilnia, Zawalnaja wul. 1—1, dnia. 25 lutaha 1934 h. adbudziecca

WIEČAR

pryświačany 5-tym uhodkam wydawiectwa „Šlachy Moładzi“.

U prahramie wiečaru:

1. Sprawadzaŭčy referat z dziej- naści Red-kał. „Šl. M.“ za 5 h.
2. Biełaruskija Narodn. Pieśni ŭ wykanaŭni Biel. Choru pad kiraŭnictwam hram. A. Stepowiča.
3. Solo na skrypcy.

Uwachod wolny. Pačatak a hadz. 19.

Z šapkaj - niawidkaj u stalicy.

Jak tolki abrydła mnie taptacca na „radzimym“ śmietničku, sieŭ ja na araplan i pačaŭ lotać pa ŭśim ŭświecie. Wiedama, ničoŭa nie kaštuje, bo-ŭa ciabie nihto nia bačyć! Pryčepiśsia na kresla pustoje, a to i pad kresla dy nosiśsia wichrom-maŭankaj, tak, što wiedzmu na miatle dahoniš i pierahoniš.

Ablotaŭ Honolulu, Kubu, Jawu, Liberyju i, wiartajučysia da chaty, zalacieŭ padarozie ŭ adnu stalicu samadzieraŭnaj respubliki (jość i takija!), što zawiecca Hora-Dyktatoryjaŭ.

Bačyŭ tak śmat, što ŭsiaho nie pieraskaŭša. Apišu tolki moj apošni wizyt u Ministerstwie Kalonijaŭ Hora-Dyktatarskaj Respubliki. Papraŭdzie heta nawiet nia jość asobnaŭe ministertwa, a tolki kolonijalny addziel pry ministerstwie.

Mieŭ ja takaje ščaćcie, što papaŭ na adno zakrytaŭe pasiedzaŭnie, jako- je mianie asabista wielmi zacikawila.

U niewialikaj zali, dzie była narada, usie ścieny byli zawiešany roŭnymi mapami i diahramami. Najbołšaja mapa mieła zahałowak: Etnohrafičnaja karta plemia Miam-Niam. Była jana našpikawana ŭ roŭnych punktach miniaturnymi ściažkami roŭnych kole- raŭ, jakija abaznačali miascowaść z załoŭzanymi kulturnymi jačejkami dziera- ŭnaj nacyi. Ściažki čornyja aznačali niedabityja arhanizacyi Miam-Niamcaŭ. Tut ja i dahadaŭsia, što papaŭ u ŭświatoje ŭświataŭ kolonijalnaj palityki.

Na pawiescy dnia stajaŭ tolki adzin punkt: Sprawa likwidacyi narodnicka-wyzwalenčaha ruchu plemia Miam-Niam. Schođku „zahaiŭ“ sam minister. Mieŭ minu surowuju, lepš skazać wostra kisłuju, byccam ŭawaŭ limon. Adrazu widać, što byŭ heta siabra gabinetu ciažkoj ruki i wostra- ha kursu. Hawaryŭ jon ab tym, što schođka blazumoŭna sekretŭnaja i maje

na mecie, nie ahladajučysia na srodki, ŭzmacnić Hora-Dyktatoryju. Na kančatak skazaŭ: „Da takaj mety my do- dziem pieradusim darohaj pawolnaj i zamaskawanaj asimilacyi plemia Miam-Niam tak, što jany sami nie ahladzicca, jak heta stanie. Ciapier daju hołas sprawadzaŭčy načalniku Addzielu Misteru Suchi-Penpeck’u.“

Mister Suchi Penpeck kašlanuŭ, wyprastawaŭsia, wypučiŭ hrudzi, kinuŭ pahlad pahromščyka lwoŭ i ŭračystym hołasam pačaŭ:

„Ekscelencyja i pawaŭnaja Pany! Na maju dolu wypała pryjemnaść da- laŭčyć Wam ab tych wialikich zdabytkach našych za apošni hod pry likwidacyi buntarskaha ruchu Miam-Niamcaŭ. Adnym z najbołšych našych paśpiechaŭ heta toje, što sumieŭnaŭja dzieraŭa Dref-Dyktatoryja, jakaja zaŭsiody nam nawlaŭala tworčyja dumki, ciapier u zakranutaj sprawie całkom z nami supracoiŭničaŭe, bo i jana z hetymiŭ niaŭdziačnymi Miam-Niamcami maje jašče horšy kłopat. Supolnaść intarasaŭ zmušaje nas uzhođnić kolonijalnuju palityku i nawiazać bratnija adnosiny, bo-ŭa stajali my pierad toj samaj nieblaśpiekaj. Čaču wieryć, što naša sprawa ŭ nowych abstawnach budzie raŭziwajecca šyrej i hłybiej i naša misiŭa, — pryspabić dzikonoŭ da našaj wysokaj kultury, — budzie wy- paŭniena pa dumcy našych hienijal- nych poetaŭ i myślicelaŭ. Dziela hetaj mety i nadelej my pawinny try- macca wyprabawaj taktyki, heta zna- ča: hwaŭtu jaknajmieniej, zatoje dawać im usie wolnaści na papieri, prykid- wacca najlepšymi pryjaćielami Miam- Niam i, što najwaŭniej, pierakupiŭać ichnich ludziej, kab jany rabili našu rabotu. Praktyka pakazała, što podku- py Miam-Niamcaŭ na dzieraŭnym bu- dźecie ani kapli nie zawaŭač. Jany — plemia biednaje, swaich maharadzaŭ nia majuć, bosiŭja i hałodnyja, dyk znachodzicca takija, što možna kup- lać hurtam i ŭ roŭnicu prosta na cen-

ty, badaŭ što na darmawika. A dla in- ŭšaha, dyk i abiacanki chapaŭe. Hetaja kuplenyja niawolniki časami adchila- jucca ad wyznačanej lini, tady tworym inšuju hrupku kuplenych Miam-Niam- caŭ, jakaja pa ich bje i licytujecca ŭ lakajstwie. My idziom pa staroj mak- symie „Divide et impera“, ci kažućy pasučasnamu: usiudy tasujem da he- tych dzikonoŭ dywersyjuju palityku“.

Doŭha jašče hawaryŭ dakładčyk, pierakonywaŭ, pakazywaŭ adumysłowy- ja diahramy i kartahramy, apracawa- nyja ŭ ustanowie, jakuju anhlisicy na- zywajuć „Intelligence Service“ ci nie- jak padobna. Pašla pačalisia dakłady z miascoŭ. Dakładčyk z roŭnych kan- toŭnaŭ, departamantaŭ i akruhoŭ pad- rabiaŭna raskazwali ab swajej pracy i padawali ahulnyja wywady.

Hetak dakładčyk z departamantu Bałotnaha Niačyščika infarmawaŭ, što jahony šef sprawu raŭziaŭaŭ prosta: abjawiŭ Miam-Niamcaŭ, što jany toje sameje plemia, što i my. Takim čy- nam uslo budzie dobra, tolki-kaŭa — ničoŭa nia treba rabić, kali nia ličyć tej raboty, što koŭnaha, chto ślabie nazawie Miam-Niamcam, pazwać u ad- pawiednaje miesca i ŭsypać nahoŭa.

Dakładčyk z departamentu Biela- ha Kiŭa infarmawaŭ, što ŭ ich robicca pawodle ŭsiech wymahaŭniaŭ diploma- cyi, adno haworycra, a zusim pračiŭ- naje robicca. Wialikuju rolu adyhraŭ tam uhadowiec zamaskawanaj — Mister Nicolai. Tam — kaŭa — my tak nakrucili, što i sam Belzebub nie raskrucieć.

Dakładčyk z departamentu Žale- naha Waŭka abhawarywaŭ, što tam pabity rekord uhadowaści i prada- ŭnaści. Prosta niemahčyma adahnacca ad uhadoucaŭ, lezuć praz dźwiery i wokny, choć ty sabakami kuj. Ako- ŭny maje swaju hazetu i chluskaje pa- myjami na taho, kaho ŭčora chwaliŭ. Apošnimi časami wielmi pa schođnaj canie my kupili nowuju ptušku Sini- cu. Čyrykaje dawoli nachalna, — pahla- dziom, što dalej budzie. Kali tak poj-

dzie dalej u našym departamencie, najbołš kaliś buntarskim, ad Miam- Niamcaŭ astanucca tolki roŭki dy noŭki — zakončyŭ dakładčyk departamantu Žaleznaha Waŭka.

Pa dakładach była wynieslena rezalucyja mienš-bołš duchu pramowy Mistera Suchi Penpecka. Prasluchaŭ- šy jaje, nia wytrymaŭ ja. Padyšoŭ da piečki, wyniaŭ wuholčyk i na wačach usich čyrkanuŭ pa biełaj ścianie wałowym literami: Čaławiek stralaje, a Boŭ kuli nosieć.

Prysutnyja ŭbačyŭšy, jak sam wu- hol piša na ścianie, raŭziehlisja z ple- rapudu pa ŭsiech pakojach. Ja pady- šoŭ da staŭa i toje sameje napisaŭ pad tolki što napisanaŭ rezalucyjaŭ ab sposabi likwidacyi biednaha plemia Miam-Niam.

Na druhi dzieŭ, ja biežšapki-nia- widki, pierapranuŭšysia ŭ adzieŭu Miam-Niamca, adwiedaŭ taho-ŭa mini- stra i zaŭartawaŭ, byccam mianie dele- hawali sami Miam-Niamcy.

— My hołyja, bosiŭja i hałodnyja — kaŭa ja, — nia majem ni chleba ni adwiety ŭ matčynaj mowie, dajom pa- datki, ale ničoŭa nie biarom! Dzie waŭa honorowaje slowa? Dzie našy prawy, jakija wy napisali na papieri?

Ministr chałpiŭ mianie za ruki i wietliwa pramowiŭ:

— Rodnieŭki ty moj, uslo budzie, tolki krychu pačakajcie. My nie taka- ja rasa, kab Was krydźić. Hlaŭcie ŭ našu historyju. Na praciahu jaje wy biež kanca bačycie tolerancyju, tole- rancyju i jašče raz tolerancyju. Heta užo plywie ŭ našych ŭylach. Woś ŭčora, naprykład, my na adumysłow- wym ŭjeŭdzie cely dzieŭ radzili i na- radzili, jak wam pamahćy. Wiartajcie- sia da chaty i skaŭcyte ŭsim, kab tol- ki ŭmieli čakać i bołš ničoŭa.“

I na raŭziwaŭnie mnie mocna mocna ścisnuŭ ruku.

K. Hryboŭski.

Пішмы з вiоскi.

Polonizacyjnija natuhi.

Kieziiki, Postaŭskaha paw. Usia naša wakolica abciahnuta hustoj sietkaj polskich arhanizacyjaŭ: „Stralec,” „Zw. Mł. W.” „St. Mł. Polskiej.” i inš. Usie hetaja arhanizacyi majuć charakter čysta polski, jakija ŭwajšoŭšych tudy bielarusau apalačywujuć. Na ŭsju našu wakolicu jość tolki adzin hurtok swajej rodnej arhanizacyi — hurtok Bielaruskaha Instytutu Haspadarki i Kultury ŭ w. Charkoch. Z hetaha hurtka naša moładz čerpaje swaju rodnuju bielaruskuju duchowuju pażywu; dastaje bielaruskija hazety i knižki, a tak-ža čas ad času čuje i žywoje bielaruskaje slowa ab rodnej kultury i ab patrebie prašwiety. Moładz naša ŭžo horniecca da swajej rodnej arhanizacyi i achwotna žbirajecca na publičnyja bielaruskija lekcyi. Biada z starejšymi, jakija čamušci nadta bajacca palicyi i dziela hetaha staroniacca ad bielaruskich sabrańniaŭ, kab ich nie zapisaŭ u „knižku” palicejski. Kažuć, što tady nia ŭščieražešsia ad pratakolaŭ i strataŭ. Ale ŭ praktycy tak bywaje, što strašać taho, čhto baicca.

Sa ŭka.

Z žyćcia našaj staronki.

Jakieleŭščyna, Ašmianskaha paw. Heta maleńkaja wioska kala wiedamych Župron, słaŭnych pamiatkami i mahiŭaj Bački bielaruskaha narodnaha adradžeńnia Franciša Bahušewiča. Zdajecca, što staronka hetaha, jakaja zradziła i ŭzhadawała Fr. Bahušewiča, pawinna wiedać ab jaho duchowaj spadčynie dla Bielarusau i pawinna jaho dumki dalej prawodzić — da woli, da ščasćia, da poŭnaj samebytnasći Bielaruskaha narodu.

Ciomnaja chwela narodnaj niašwiedamaści akutała staronku, dzie čerpaŭ sabie natchnieńnie naš narodnik — piaśniar Fr. Bahušewič. Narod atumanili polskija ksiandzy, zabiwajućy ŭ im bielaruskaje narodnaje pačućcio, nakidwajućy narodu paniaćcie „polskaj wiery” na miejsca wialikaj idei Katalickaha Kaścioła. Bielaruskaja mowa ŭ hetaj staroncy z Kaścioła, hminnaj kancelarij, z škoły i padobnych aficyjalnych miajscoŭ wyhnaha; u hetych instytucijach aficyjalna haworać tolki papolsku. Polski šowinistyčny duch prez niby katalickuju arhanizacyju S.M.P. i druhija imkniecce, kab wydzierci z wusnaŭ našu bielaruskuju mowu i ŭ chacie; polskija kultur-treglery nahawarywajuć, asabliva moładz, kab i ŭ chacie hawaryli papolsku. U padmohu wusnaj ahtacyi dajecca ŭ ruki našamu narodu polski nacyjanalistyčny „Naš Pšyjacieł” i „Rucz”. Suproć hetaj akcyi polskaha žwiarynaha nacyjanalizmu boryccatołki „Bielaruskaja Krynica,” jakaja prychoďzić u našu wiosku, ale papadajecca ŭ ruki čytača wielmi nierehularna. Prychodzić tak-ža kali-niekali i „Chryści-janskaja Dumka.”

Pry hetym treba adznačyć i baraćbanyja prajawy našaj staronki. Nadzieja naša — heta maładyja školniki. Jany i biaz rodnej školy, bo ŭ čužo, a tolki pry pomačy rodnej knižki stanoŭiacca da baraćby z polonizacyjaj; jany za swaju bielarusčynu cierpieć nia tolki ŭ škole, ale i ad niašwiedamych bačkoŭ u chacie. Starod hetaj moładzi nacyjanalnaja šwiedamaść raśćcie šyroka i hlyboka. Hetaj moładzi patrebnaj tolki knižki, a dalej jana sama znachodzić darohu.

Starod starejšych panuje niekajke žnieachwočańnie da ŭsiaho. A hetamu pamahaje haspadarčy kryzys, jaki, byccam pamocnik sekwestratara, z wloski i nia wylazić. Nadowiačy pobać z kryzysam adbyŭsia ŭ nas i sekwestr; za padatki sekwestratara zabraŭ usio, što tolki moh.

Narod naš adnak nia padaje ducham i čakaje pieramieny, čakaje lepšych časau. Na moj pahlad tolki čakać nia možna, a treba i pracawać, bo čakańniem dabra nie dačakajemsia. Treba prašwiačacca i ŭšwiedamlacca.

Ša

Бацюшка супроць беларускай мовы.

Чэрэса, Браслаўскага paw. У нас усе беларусы, але народ цёмны. З цёмнага народу карыстае кожны прахадзімец. Калі дамі нашы сяляне — прыхаджане Чэрэскай царквы — падалі падпісы, каб сьвяшчэннік у царкве гаварыў пропаведзі па нашаму, пабеларуску і каб пабеларуску навучаў нашых дзяцей у школе Закону Божага. Людзі падпісалі гэткае дамаганьне, бо гэтага жадаюць. Але вось не спадабалася гэта нашаму а. духоўнаму Сьвіцічу. Яго жонка напісала, што прыхаджане Чэрэскай ня хочуць беларускай мовы і нада-ж любяць мову маскоўскую, а айцец духоўны даў сваім падлізам гэтую пападзьдзіную пісульку падпісаць. Такім чынам наш поп маскаль з жонкай пачаў утрымліваць у царкве маскоўшчыну.

Браты — Чэрэскія прыхаджане! За такія адносіны да нас папа-маскаля ня дайма яму ані граша ахвяры. Мы беларусы і нам патрэбны сьвяшчэннік беларус, які ведае нашу мову і па нашаму будзе да нас гаварыць. Прэч маскоўшчыну з царквы. Даволі палітыкі ў царкве Царква — гэта Дом Божы!

В. Кавалеўшчык.

Аб будове царквы.

Дзятлава, Наваградзкага paw. Наша старэнькая дзераўляная царкаўка ад старасьці пахілілася на бок і пагражае, што паваліцца. Трэба правіць гэту старую або будаваць новую. Аб гэтым летась гаварыў няраз і наш малады бацюшка, настояцель гэтай царквы. Захвачваў ён прыхаджан, каб зьбіралі грошы, па запатоўцы ад душы, на будову новай царквы. Прыхаджане на гэта дзела адгукнуліся прыхільна і пачаліся складкі ня толькі ў нашым прыходзе, але і ў суседніх. Грошы аддавалі настояцелю. Але наш бацюшка заціх і нічога не гаварыў. Вось сёлета на Каляды настаяцель „во всеуслышаніе” заявіў, што за сабраныя грошы царквы будаваць ня будзе, бо гэтыя грошы мусіць паслаць на рамонт Ерусалімскага храма. Вось табе іна! Грошы на царкву ізноў трэба зьбіраць. Але хто іх будзе даваць? Але калі-б і давалі, то ўжо цяпер не папу.

С.

Царкоўнаслужыцель робіць палітыку.

Занарач, Постаўскага paw. Наш царкоўна-служыцель а. Білев стаўся такім гарачым польскім патрыётам, што хіба гарачэйшы ад самага гарачага польскага ксяндза. А што ён рабіў, як былі тут балашавікі, — прыхаджане так-жа памятаюць. Цяпер нашы прыхаджане духовай стравы ня маюць, бо бацюшка і ў царкве гаворыць аб палітычных справах. Апошнімі часамі дык гаварыў усе аб выбарах у самаўрад; сам бацюшка актыўна працаваў у выбарах і быў кіраўніком выбараў, але не з народам. Нават стараўся быць „выбраным” у самаўрад, а каб „выбраві”, дык гаварыў аб гэтым у царкве на пропаведзі. Нашы людзі ўжо знаюць цану гэтых дабрэдзьяў і з папоўскім нагаварываньнем не пагаджаюцца. Супроць спосабаў у выбарах нашы сяляне падалі пратэст. Трэба нам дамагацца, каб сьвяшчэннік глядзеў царквы і ў царкве навучаў народ Хрыстовай праўды па нашаму, пабеларуску.

Тутэйшы Беларус.

Аб жыцці нашай старонкі.

Сідра, Сакольскага paw. Жыццё цяпер ашчыя нашых сялян вельмі кепскае. Земляробскія прдукты таньня, а фабрычныя тавары дарагія. Заработкаў няма ніякіх. Сяляне ня маюць нават зашто купіць солі, а сернікі ўжо заступае красіво. На вясну многім гаспадаром пагражае голад, бо цяпер выпра-

далі збожжа па таннай цане, барнячыся ад сэквестратара, каб не ліцытаваў за падаткі. Аб абутку і лепшай вопратцы нашы сяляне ўжо ня думаюць: адзяюцца ў старыя лахматкі ды латаюць у ботах латы, а найчасцей у дзюравых ходзяць. Моладзь дарослая ня жэніцца, бо няма з чаго жыць і няма на чым працаваць. Трэба дамагацца, каб сяляне мелі зямельныя варшаты працы, бо калі гэтак будзе далей, дык амаль усе сяляне будуць беззямельныя і тады пойдуць забіраць зямлю самі.

Б. Я.

Голад на Палесьсі і пагроза голаду ў Наваградчыне.

(Ад нашата карэспандэнта з Баранавіч).

Ад самага пачатку зімы на Палесьсі пануе страшны голад сярод абяднеўшага сялянства.

Палесьсе — гэта ж балотная старонка, дзе між балатоў рэдка раскінуты па пясчаных вастрвах вёскі. Паляшукі ворнай зямлі маюць вельмі мала, ды і тая неўраджайная — пяскі. Галоўнай апарай жыцця ў Палешука — гэта сенакос. Але і гэтых балотных сенажацяў Палешукі ўласных вельмі мала маюць. Яны косяць сена ў паню, пераважна ў графа Патоцкага, на часці. Зімой гэта сена прадаюць або проста мяняюць на хлеб, а так-жа гадуюць скаціну.

Праз апошнія два гады Палешукі не касілі сена. Частыя дажджы залілі вадой лугі і сена асталося пад вадой зімаваць. Паляшукі сяляне папрадалі ўжо скаціну, а далей, ня маючы чаго прадаваць на хлеб, пашлі жабраваць у далейшыя ад сваіх балоты ваколіцы. Арганізуюцца паветаўя і гмінныя дапамаговыя галадаючым камітэты, але гэта голаду сярод Палешукоў не супакойвае і Палешукі галадуюць.

Пагражае галоднай вясной і ў Наваградчыне. Летась ва ўсёй Наваградчыне бульба не ўрадзіла. А бульба ў гэтай старонцы — гэта ж галоўны прадукт. Ня зусім урадзіла і збажына. А сяляне і гэтыя крышані мусяць цяпер прадаваць, каб адчапіцца ад сэквестратара. Дзеля гэтага сяляне хоць і астаткі, але прадаюць па такой нізкой цане, бо па 1 эл. 80 гр. за пуд жыта і па 1 эл. 40 гр. за пуд аўса.

На вясну гэта збожжа, пэўне, будзе шмат даражэйшае і аб гэтым ведаюць сяляне, бо ў сялян збожжа ня будзе, яно прыойдзе ў рукі гандляроў. Сяляне тады купіць ня змогуць і кожны селянін гэта сабе ўсведамляе, аднак цяпер за бясцэн прадае, бо мусіць, а на вясну спадзеецца раньняй крапівы, якой прыдзецца заспакайваць голад да новага ўраджаю.

Ча й.

Біеласток — беларускі парох.

Біеласток для беларусаў міль заўсёды не малога значэньне. Жо і цяпер для нас з многіх бакоў jość cikaBым. Я, што ў ім жыў, навінамі з Біеластоку чацү падзіліцца з чытачамі „Біел. Крыніцы.” Біеласток людмі такі самы, як і Horadnia, або Wilnia, але ўзню куды не такі самы, як Варшава. Woś heta nas usich najbołš i cikaBіć. Čamu Bielastok, choć i bliżej Warszawy, ale da jaje tak nie padobny i čamušcika hetu samy Bielastok choć i dalej ad Wilni, ale da jaje zusim padobny? Adkaz na heta žjawišča budzie adzin: bo tam dalej za Bielastok, nia bołš, jak dzieślać wiorst na Zachad, užo roka Narwa, a za jeju druhi narod, narod, što da Warszawy bołš padobny!

Warsawa — stalica Połšcy. Z Warszawy ŭ naš bok jeduć połnyja ludzi — hramadzkaia dzieječy. Pa darozie da nas — jany zatrymliwajucca na parozie Bielarusi, u Bielastoku.

Tut jany ahladajucca, bo jany pieršy raz tut spatykajucca z Bielarusami. U Bielastoku jany nadumliwajucca i wučacca, jak iŭci dalej da bie-

larsau, jak dastacca z Bielastoku ŭ Horadniu i Wilniu.

Nam nia dziwa, što waršaŭskich palitykaŭ daroha wiadzieć z Warszawy praz Bielastok u Wilniu. Ale nam bołšaje dziwa, što pa hetaj samaj darožcy kocicca i žyćcio naša kaścielnaje. Usie našy duchoŭniki, wyšejšaj i niżejšaj rangi, jeduć z Warszawy praz Bielastok u Wilniu. Uwies kaścielny duch bielastocki jość rodam z Warszawy. Duch heny — nam čuży i ciažka nam da jaho prywyknuć, dyk zatoje my kataliki ŭ Bielastoku leď užo dychajem — hetak ciažka nam raźwiwać žyćcio katalickaje. A ksiandzy našy nia ŭsie hetakaje pałažeńnie naša razumiejuć. Jany, pierawažna, ruka ŭ ruku z waršaŭskimi slobrami pracujuć, kab macniejšy fundamant palityčny załažyć u Bielastoku.

Bielarus ty moj bielastocki! Choć raz Ty užo pierakanajsia, što kala Ciabie, nať i ŭ kaściele, niama aniwodnaha pryjaciera, ani spahadčyka! Tady ty sam pačynaj šukać lepšaj doli ŭ žyćci swaim. Swaimi ŭłasnymi wačyma, a nie praz čužyja akulary, hladzi na bielaruski narod! Ty sam swaim rozumam i wolaj lučšysja ŭ wialikuju słamju bielaruskuju, da katoraj i naš Bielastok naleža.

W. D — a.

Paštowaja skrynka.

Macur. Atrymali. ale nie nadrukujem, bo užo majem i zapiarečəńnie Sprawu bielarusizacyi carkwy nia wyrašć maskal šwiašč. Bielaruskaj mowy ŭ carkwie damahajecca narod, dyk mitusanina papa maskala tut ni pryčom.

Staradaŭni. Hetaja slowy nie Pieršukiewiča, a J. Kupeły. Dziela hefaha i ŭ cėlaści Waś wierš nia moža być nadrukawany. Apišćcie ŭspaminy ab ks. Astramowču, ale apišćcie prozaj. Treba zwaročwać uwahu i za carkoŭnuju ahradu, bo treba-ž adtuł wyhnać maskoŭščynu.

Nia chwie d. Dziakujem, skarystajem, ale skaryčy.

Špak. Dobra, pišćcie čaściej, hetu karesp. prapawiušy nadrukujem.

Paddubič. Dziakujem za pryslanaje, usio, ab čym pišćcie i piśmie, atrymali; Wam wysłali 10 ekz., bołš nie mahlij nia drukujem z niasčaj miejsca; nie prapadzie i prydzie čas nadrukawać.

M. M. Nia radzim žwiartacca ŭ Twa „Siaŭba,” bo heta arhanizacyja komunistyčnaja i kali z joj choć krychu žwižeciesia, dyk moža jana Was uwiaści ŭ taki nierat, što budzie ni ŭžad ni ŭpierad.

M. Marozu ŭ Žodzickach. Centrala Instytutu knižak Wam wyśle na papaŭnieńnie Waśaj biblijatek, tolki nia wiedaje, jak pasłać — ci pry akazii. Dobra bylob pry akazii, bo tady nia bylo-b raschodaŭ na pierasylku. Kali čto budzie ad Was u Wilni, nlačaj zojdzie na Zawalnuju 1 i tam atrymaje pryhatoulenuju pačku kniž. Napišćcie dla taho čalawieka pašwiedčańnie ad Waśaha hurtka; bo biez pašwiedčańnia knižki wydany nia buduć.

A. Ž. ŭ Sutaŭičach: staršynia Hurtka prosić prysłać ablacanaje („Z žalobnaje karty”) i to nieadkladna. Prywitańnie dla „Si. Mol.” pieradana.

M. J. ŭ Swirydawičach: J. Š. prosić padać jamu dakładnyja wiadomaści ab utrakwistyčnaj škole ŭ Zalesi (jaje pačatki, čto wučyŭ, ci ciapiier istnuje. bižejšyje danija ab wučycielu Łazaru i inš). Treba dzieła hetaha specyjalna padjehać u Zalesie. A Wy-ž možacie. Prywitańnie!

Suknieŭskamu ŭ Suknieŭičach. J. Š. Waśuju prywatnuju prošbu wykonaje. Pryšćcie tolki 4 zł., bo stolki budzie kašta- wać prošanaje.

Staršyni Hurtka B.I.Hik. u Daruślawie: Centrala B.I.Hik. — čakaje aficyjalnych danych. Ci adbyŭsia užo schod siabroŭ Hurtka? Kali nie, to parupčiesia ab im! Zapiacca na Kooperatyŭny zawochny Kurs jašće možna.

Piatruš. ŭ Spiahlicy: ab padziejach u w. Pastaryniach II treba raźwiedać i prysłać dadziennyja nieadkladna.

Premija „Biel. Krynicy”.

Termin na atrymańnie druhoj premii: 1) Nowaja Zymla i 2) (ymon muzyka — Якуба Коласа. 3) Z Rodnaha zahonu — Andreja Ziaziuli. 4) Kaniok Harbuniok — W. A. 5) Ziemia-robkaja čytanka. — inž. Ad. Klimoviča

pradaŭžajecca da 15 sakawika s. h. HRAMADZIANIE! Dyk wypiswajcie „Biel. Krynicu” prysylajučy pa adresu: Red. „Biel. Krynica,” Wilno, ul. Zawalna 1—1. hadawuju padpisku 4 zł. i 50 hr. na pierasylku premii.